

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب د پراختیا، او ښوونکو
د روزنې معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د
تألیف لوی ریاست

اسلامي ښوونه او روزنه

خلورم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۶ هـ.ش.

درسي کتابونه د پوهنې په وزارت پورې اړه لري په بازار
کې يې اخیستنه او خرڅونه په کلکه منع ده. له سر
غرونکو سره قانوني چلن کېږي.

Email: moe.curriculum@gmail.com

ملي سرود

دا عزت د هر افغان دی
هر بچی یې قهرمان دی
د بلوڅو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پامیریان، نورستانیان
هم ایماق، هم پشه بان
لکه لمر پر شنه آسمان
لکه زره وي جاویدان
وایوالله اکبر وایوالله اکبر

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د تورې
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجر دي
براهوي دي، قزلباش دي
دا هیواد به تل خلیري
په سینه کې د آسیا به
نوم د حق مودی رهبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د پوهني وزارت
د تعليمي نصاب د پراختيا او د ښوونكو
د روزني معينيت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
كتابونو د تاليف لوی رياست

اسلامي ښوونه او روزنه

خلورم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۶ هـ.ش.

ليکوالان:

- محمد آصف کوچی
- رقيب الله ابراهيمي
- مولوي عبدالوکیل

علمي ايڊيٽ:

- دكتور شيرعلي ظريفي

دیني، سياسي او فرهنگي کمیټه:

- محمد عارف لودين

د ژبي ايڊيٽ:

- محمد قدوس ذکو خیل

د څارنې کمیټه:

- _ دكتور اسدالله محقق د تعليمي نصاب د پراختيا او د ښوونکو د روزنې معين.
- _ دكتور شيرعلي ظريفي د تعليمي نصاب د پراختيا د پروژې مسؤل.
- _ دكتور محمد يوسف نيازي د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف لوی رياست سرپرست.

کمپوز او ډيزاين: عنایت الله غفاری

د چاپ د سمون چارې: محمد کبير حقميل د پوهنې وزارت د نشراتو او اطلاعاتو رئيس

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهنې د وزیر پیغام

د لوی خدای ﷻ ډیر شکر دی چې انسان یې په احسن تقویم کې پیدا او هغه ته یې د خبرو کولو توان ورکړ او د علم او فکر پر گاڼه یې سمبال کړ. ډیر درود دې وي د اسلام پر ګران پیغمبر حضرت محمد مصطفیٰ ﷺ چې د انسانیت ستر ښوونکی دی او د رحمت، لارښوونې او روښنایۍ پیغام راوړونکی. ښوونه او روزنه په هره ټولنه کې د بدلون او پراختیا بنسټ دی. د ښوونې او روزنې اصلي موخه د انسان د بالقوه ځواکونو فعالول او د هغه د پټو استعدادونو غورول دي.

درسي کتاب د ښوونې او روزنې په بهیر کې یو مهم رکن بلل کېږي چې له نوو علمي بدلونونو او پرمختګونو سره اوږه په اوږه د ټولنې له اړتیاوو سره سم تالیف کېږي. درسي کتابونه باید د منځپانګې له مخې خورا بډای وي چې وګړي شي د علومو له نوو لاسته راوړنو سره مل دیني او اخلاقي زده کړې د نوو میتودونو له لارې زده کوونکو ته ولېږدوي.

دغه کتاب چې اوس ستاسو په واک کې دی، د همدغو پورته ځانګړنو پر بنسټ چمتو او تالیف شوی دی. د پوهنې وزارت تل زیار باسي چې په هیواد کې تعلیمي نصاب او درسي کتابونه د اسلامي ښوونې او روزنې او د ملي هویت د ساتلو پر بنسټ جوړ او له علمي معیارونو، نوو روزنیزو میتودونو او د نړۍ له علمي پرمختګونو سره سم چمتو کړي. د زده کوونکو استعدادونه په ټولو اخلاقي او علمي خواوو کې وغوړېږي او په هغوی کې د تفکر او نوښت توان او د پلټنې حس پیاوړی کړي. د خبرو اترو او پیرزونې د فرهنگ دودول، د هیواد پالنې او د مینې او محبت د حس پیاوړی کول، ښه او پیاوړتیا د پوهنې د وزارت نورې غوښتنې دي چې ښایي د لوست په کتابونو کې ورته پام وشي.

درسي کتابونه د ښه او مسلکي ښوونکي له درلودو پرته نشي کولای ټاکل شوي موخې ترلاسه کړي. ښوونکي د ښوونې او روزنې یو مهم جزء او د ښوونې او روزنې د پروګرامونو پلي کوونکی دی. د هیواد له ژمنو او زړه سواندو ښوونکو څخه، چې د تورتم او ناپوهۍ په وړاندې یې جګړه خپله دنده ګرځولی، دوستانه هیله لرم د تعلیمي نصاب په دقیق او مخلصانه تطبیق کې د هیواد ماشومان، نجونې او تنګي ځوانان د پوهې، اخلاقو او معنویت لوړو څوکو ته ورسوي.

د هیواد د زده کړې د نظام بری د خلکو له جدي مرستو پرته امکان نه لري. له دې امله له ټولو قشرونو او د ملت له شریفو خلکو، په تیره بیا له کورنیو او د زده کوونکو له درنو اولیاوو څخه هیله لرم چې د معارف د موخو د لاسته راوړو په برخه کې له هیڅ ډول مرستې څخه ډډه ونه کړي. دغه راز له ټولو لیکوالو، پوهانو، د ښوونې او روزنې له ماهرینو او د زده کوونکو له محترم اولیاوو څخه هیله کېږي چې په خپلو رغنده نظرونو، وړاندیزونو او نیوکو د درسي کتابونو په لاینه والي کې د پوهنې له وزارت سره مرسته وکړي.

لازمه بولم چې له ټولو پوهو مولفینو او د پوهنې د وزارت له اداري او فني کارکوونکو څخه چې د دغه کتاب په چمتو کولو کې یې زیار ایتلی او له ټولو ملي او نړیوالو بنسټونو څخه چې د درسي کتابونو د چاپ او ویش په برخه کې یې مرسته کړی، مننه وکړم.

په پای کې له لوی خدای ﷻ څخه غواړم چې په خپله بې پایه مهربانۍ له مور سره د پوهنې د سپیڅلو ارمانونو په لاسته راوړلو کې مرسته وکړي. انه سمیع قریب مجیب.

د پوهنې وزیر

دوکتور اسدالله حنیف بلخي

لیک لړ

شماره درېس	دربس	صفحه
لومړی لوست	عقيله	۱
دویم لوست	الله ﷻ	۳
درېم لوست	د الله ﷻ صفتونه	۵
څلورم لوست	د الله ﷻ ذاتي صفتونه	۷
پنځم لوست	د الله ﷻ فعلي صفتونه	۹
شپږم لوست	قبر	۱۱
اوم لوست	حشر	۱۳
اتم لوست	جنت	۱۵
نهم لوست	دوزخ	۱۷
لسم لوست	اوبه (۱)	۱۹
يوولسم لوست	اوبه (۲)	۲۱
دوولسم لوست	د اوداسه فرضونه	۲۳
ديارلسم لوست	د اوداسه سنتونه	۲۵
څوارلسم لوست	اذان (۱)	۲۷
پنځلسم لوست	اذان (۲)	۲۹
شپاړسم لوست	د اذان معنا	۳۱
اولسم لوست	اقامت	۳۳
اته لسم لوست	د اذان دعا	۳۵
نولسم لوست	د اذان د دعا معنا	۳۷
شلم لوست	تحریمه تکبیر	۳۹
يوويشتم لوست	د ثنا معنا	۴۱

شماره درس	درس	صفحه
دوه ویشتم لوست	د تعوذ او تسمیې معنا	۴۳
درې ویشتم لوست	د تسمیع او تحمید معنا	۴۵
څلور ویشتم لوست	د تسیحاتو معنا	۴۷
پنځه ویشتم لوست	سلام	۴۹
شپږ ویشتم لوست	د خوب آداب	۵۱
اوه ویشتم لوست	له کور څخه د وتلو دعا	۵۳
اته ویشتم لوست	غوره اخلاق	۵۵
نهه ویشتم لوست	د منافق نینې	۵۷
دېرشم لوست	مسلمان	۵۹
یو دېرشم لوست	روغتیا	۶۱
دوه دېرشم - لوست	پر حیواناتو زړه سوی	۶۳

عقیده

عقیده ایمان او باور ته وايي.
عقیده د ټولو عملونو اساس او بنسټ دی.
که عقیده سمه نه وي، هېڅ عمل نه قبلېږي.
موږ په الله تعالی، ملائکو او آسماني کتابونو ایمان لرو.
موږ پر پیغمبرانو، د آخرت په ورځ او د خیر او شر په تقدیر
ایمان لرو.
سمه عقیده د انسان د دنیا او آخرت بریالیتوب دی.

فعالیت

۱. د سمې عقېدې د ارزښت په هکله د ښوونکي په مرسته په خپلو کې خبرې وکړئ.
۲. لاندې تش ځایونه په مناسبو کلمو ډک کړئ:
  - تورات پر..... علیه السلام نازل شوی دی .
  - انجیل پر ..... علیه السلام نازل شوی دی.
  - زبور پر ..... علیه السلام نازل شوی دی قرآنکریم پر ..... ﷺ نازل شوی دی

پوښتنې

۱. عقیده څه ته وايي؟
۲. د ټولو عملونو اساس څه شی دی؟
۳. سمه عقیده لړل څه ګټه لري؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې پورتنی لوست په خپلو کتابچو کې وليکي.

الله جل جلاله

الله جل جلاله یو دی، شریک او ساری نه لري.
الله جل جلاله پر هر څه عالم دی.
هیڅ شی له الله جل جلاله څخه پټ نه دي.
الله جل جلاله پر هر څه قادر دی.
ټول کائنات الله جل جلاله پیدا کړي دي.
مور یوازې د الله جل جلاله عبادت کوو.
حُمکه، غرونه، ونې، کاني، بوټي، آسمانونه او ټول مخلوقات
د الله تعالی د امر تابع دي.
د الله جل جلاله له ارادې پرته هیڅ کار هم کېدای نه شي.

فعالیت

په دې هکله بحث وکړئ چې:

۱. کائنات د چا د امر تابع دي؟
۲. لمر په ختلو او پریوتولو کې د الله ﷻ تابع دی.
۳. زده کوونکي دې په دوو ډلو وویشل شي، هره ډله دې د الله ﷻ لس نومونه واخلي.

پوښتنې

۱. کائنات چا پیدا کړي دي؟
۲. مور د چا عبادت کوو؟
۳. حُمکه، غرونه او آسمانونه د چا تابع دي؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د لوست په اړه د کورنۍ له غړو سره خبرې وکړي.

د الله جل جلاله صفتونه

مور د الله تعالی پر ټولو صفتونو ایمان لرو.

د الله تعالی صفتونه په دوه ډوله دي:

۱. ذاتي صفتونه.

۲. فعلي صفتونه.

۱- ذاتي صفتونه: هغه صفتونه دي چې الله تعالی یې پر ضد نه

ستايل کېږي، لکه علم چې ضد یې جهل دی.

۲- فعلي صفتونه: هغه صفتونه دي چې الله تعالی یې پر ضد

ستايل کېږي، لکه احیاء (ژوندي کول) چې ضد یې امات

(مړه کول) دي.

زموږ ژوند او مرگ د الله تعالی په واک کې دی.

فعالیت

۱. د الله تعالى د صفتونو په اړه خبرې وکړئ.
۲. د الله تعالى لاندې نومونه له معنا سره ولولئ:
(الْوَّاحِدُ، الصَّمَدُ، الْأَوَّلُ، الْآخِرُ، الْعَزِيزُ، الْمَلِكُ، الْحَقُّ)
معنا: الله یو، بی نیازه، لومړنی، وروستی، زورور، پادشاه او حق ذات دی.
۳. زده کوونکي دې په دوو ډلو ووېشل شي، یوه ډله دې د الله تعالى پنځه ذاتي او بله دې فعلي صفتونه ووايي.

پوښتنې

۱. د الله تعالى صفتونه په څو ډوله دي؟
۲. د الله تعالى ذاتي صفتونه کوم دي؟
۳. د الله تعالى فعلي صفتونه کوم دي؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د الله تعالى د ذاتي او فعلي صفتونو په اړه د خپلې کورنۍ له غړو سره خبرې وکړي.

د الله جل جلاله ذاتي صفتونه

د الله تعالى ذاتي صفتونه په لاندې ډول دي:

۱. قدرت (توانايي): الله تعالى پر هر څه قادر دی.
۲. اراده (قصد کول): الله تعالى د خپلې ارادې خاوند دی.
۳. سمع (اورېدل): الله تعالى هر څه اورې.
۴. بصر (لیدل): الله تعالى هر څه ویني.
۵. علم (پوهه): الله تعالى پر هر څه پوهېږي.
۶. حیات (ژوند): الله تعالى تل ژوندی دی.
۷. کلام (خبرې کول): خبرې کول د الله تعالى صفت دی.

فعايت

۱. د الله تعالى د ذاتي صفتونو په اړه يوله بل سره خبرې وكړئ.

۲. د الله تعالى لاندې نومونه په يادو ووايئ:

(الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ)

۳. د الله تعالى لاندې نومونه معنا سره ولولئ:

(السَّمِيعُ، الْبَصِيرُ، الْعَلِيمُ، الْعَظِيمُ، الْمُتَعَالِ، الْحَيُّ، الْقَادِرُ)

معنا: الله اوريدونکی، ليدونکی، پوه، لوی، لوړ مرتبه، تل ژوندى او قدرت لرونکی ذات دى.

پوښتنې

۱. د الله تعالى ذاتي صفتونه كوم دي؟

۲. د قدرت، ارادې، سمع او بصر معنا وواياست.

۳. د علم، حيات او كلام معنا څه ده؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د الله تعالى پورتنې صفتونه په يادوزده کړي.

د الله جل جلاله فعلی صفتونه

د الله تعالی حینې فعلی صفتونه په لاندې ډول دي:

- ۱- تخلیق (پیدا کول): الله جل جلاله د ټولو مخلوقاتو پیدا کوونکی دی.
  - ۲- ترزیق (روزي ورکول): الله جل جلاله ټولو مخلوقاتو ته روزي ورکوي.
  - ۳- احیاء (ژوندي کول): الله جل جلاله ټولو مخلوقاتو ته ژوند ور بښي.
  - ۴- امات (مړه کول): الله جل جلاله د ټولو مخلوقاتو مړه د الله جل جلاله په واک کې دی.
  - ۵- رحمت (مهرباني): الله جل جلاله ډېر مهربان ذات دی.
  - ۶- غضب (قهر): د الله جل جلاله له احکامو څخه سر غړول د الله جل جلاله د قهر سبب کېږي.
  - ۷- اعزاز (عزت ورکول): چاته چې الله جل جلاله وغواړي، عزت ورکوي.
  - ۸- اذلال (ذلت ورکول): چاته چې الله جل جلاله وغواړي، ذلیل کوي.
- یې.

فعالیت

۱. د بښونکي په مرسته د الله تعالی د فعلي صفتونو په اړه خبرې وکړئ.
  ۲. د الله تعالی لاندې نومونه له معنا سره ولولئ:
(الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ، الْغَفُورُ، الْقَابِضُ، الْبَاسِطُ، الْمُعِزُّ، الْمُدِلُّ، الْمُحْيِي، الْمُمِيتُ)
- معنا: الله ﷻ عام او خاص مهربان، بښونکی، د روزی- اخیستونکی او پراخه کوونکی، عزت ورکوونکی، ذلت ورکوونکی، ژوندی کوونکی او مړ کوونکی ذات دی.

پوښتنې

۱. د الله تعالی له فعلي صفتونو څخه پنځه صفتونه ووايئ.
۲. د تخلیق معنا څه ده؟
۳. احیاء او ممات څه ته ویل کېږي؟
۴. د رحمت ضد څه شی دی؟
۵. اعزاز څه ته ویل کېږي؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د الله تعالی فعلي صفتونه په یادو زده کړي.

قبر

مرگ حق دی او ټول انسانان پرې باور لري.
مور د قبر په ژوند ایمان لرو.

قبر د نېک مسلمان لپاره د جنت باغچه او
د کافر او بد عمل لپاره د دوزخ کنده ده.

په قبر کې له هر انسان څخه درې پوښتنې کېږي:

۱. ستا رب څوک دی؟

۲. ستا دین څه شی دی؟

۳. ستا نبي څوک دی؟

نیک مسلمان یې په ځواب کې وايي:

۱. الله تعالی مې رب دی.

۲. دین مې اسلام دی.

۳. حضرت محمد ﷺ مې نبي دی.

او په دې سره د قبر له عذابه خلاصون مومي.

کافر او بد عمل انسان د دغو پوښتنو ځواب نه شي ورکولای.

فعايت

۱. د بسوونکي په مرسته د قبر په اړه يو له بل سره خبرې وکړئ.
۲. د قبر ترڅنگ د تېرېدو پر مهال لاندې دعا تکرار کړئ:
السَّلَامُ عَلَیْکُمْ دَارَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ، وَإِنَّا - إِن شَاءَ اللَّهُ - بِکُمْ لِلْآخِرُونَ، نَسْأَلُ
اللَّهَ لَنَا وَلِکُمْ الْعَافِيَةَ .

پوښتنې

۱. قبر د چا لپاره د جنت باغچه ده؟
۲. قبر د چا لپاره د دوزخ کنده ده؟
۳. په قبر کې له مړي کومې پوښتنې کېږي؟
۴. په قبر کې به نېک مسلمان د دريو پوښتنو په ځواب کې څه وايي؟
۵. آیا کافر او بد عمله انسان د قبر پوښتنو ته ځواب ويلی شي؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د قبر په اړه د کورنۍ له غړو سره خبرې وکړي.

حشر

- مور د قیامت پر راتلو ایمان لرو.
د قیامت په ورځ ټول مړي بېرته را ژوندي کېږي.
ټول مخلوقات د الله ﷻ په امر د حشر په میدان کې را ټولېږي.
په حشر کې له هر انسان سره حساب کېږي.
رسول الله ﷺ فرمایي: له هر انسان څخه څلور پوښتنې کېږي:
۱. ځواني دې په څه کې تېره کړه؟
  ۲. عمر او ټول ژوند دې په څه کې تېر کړ؟
  ۳. مال او دولت دې له کومه پیدا کړ او په څه کې دې مصرف کړ؟
  ۴. په خپل علم دې څومره عمل وکړ؟

فعالیت

۱. د نبوونکي په مرسته د حشر په اړه یو له بل سره خبرې وکړئ.
۲. په اودس کولو سره به د قیامت په ورځ د مسلمانانو مخونه او لاسونه خلپري، په دې هکله خبرې وکړئ.

پوښتنې

۱. حشر څه ته ویل کېږي؟
۲. د حشر په میدان کې له انسانانو سره څه کېږي؟
۳. په حشر کې له انسان څخه کومې پوښتنې کېږي؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د کورنۍ د غړو په مرسته د حشر په اړه نور معلومات هم تر لاسه کړي.

جنت

مور پر جنت ايمان لرو.
الله ﷻ په آخرت کې د مؤمنانو لپاره جنت تيار کړی دی. په
جنت کې هر ډول نعمتونه شته.
مؤمنان به تل په جنت کې اوسېږي.
الله تعالیٰ مسلمان ته د نیکو عملونو په بدل کې جنت
ورکوي.
مور باید ښه کارونه وکړو، چې الله تعالیٰ یې په بدل کې جنت
راکړي.
پر جنت ايمان لرل فرض دي.

فعالیت

۱. زده کوونکي دې په دوو ډلو ووېشل شي او د ښوونکي په مرسته دې د لوست په اړه یو تر بله خبرې وکړي.
۲. د ښوونکي په مرسته د جنت څو نومونه واخلي.
۳. (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) د جنت کلی ده. بحث پرې وکړئ.

پوښتنې

۱. په جنت کې الله تعالی جنتیاتو ته څه تیار کړي دي؟
۲. جنت کومو خلکو ته ور په برخه کېږي؟
۳. آیا پر جنت ایمان لرل فرض دي؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د جنت په اړه د خپلې کورنۍ له غړو پوښتنې وکړي او هغه معلومات دې په خپلو کتابچو کې دې ولیکي.

دوزخ

مور پر دوزخ ایمان لرو.
الله تعالی کافرانو ته د سزا ورکولو لپاره دوزخ پیدا کړی
دی.
دوزخ د سختو عذابونو ځای دی.
کافران به تل په دوزخ کې اوسېږي.
مسلمان هم په دوزخ کې د خپلو گناهونو په اندازه سزا
ویني.
پر دوزخ ایمان لرل فرض او انکار ترې کفر دی.

۱. د نبوونکي په مرسته د دوزخ د عذابونو په اړه خبرې وکړئ.
۲. مور پر دوزخ ایمان لرو. پدې هکله خبرې وکړئ.

۱. الله تعالی دوزخ د چا لپاره پیدا کړی دی؟
۲. کافران به په آخرت کې چیرته اوسېږي؟
۳. آیا پر دوزخ ایمان لرل فرض دي؟

زده کوونکي دې د لوست متن په خپلو کتابچو کې ولیکي.

اوبه (۱)

اوبه د الله ﷻ ستر نعمت دی.

ټول ژوندي مخلوقات اوبو ته اړتيا لري.

اوبه د پاکولو وسیله ده.

مور باید اوبه بې حایه مصرف نه کړو.

اوبه په درې ډوله دي:

۱. پاکوونکې اوبه ۲. مستعملې اوبه ۳. نا پاکې اوبه

۱. پاکوونکې اوبه: لکه د څاه، چينې، ويالې، سيند او باران

اوبه، چې نجاست پکې نه وي.

پردغو اوبو اودس کېږي، او شيان پرې پاکېږي،

۲. مستعملې اوبه: هغه دي، چې اودس يا غسل پرې شوی وي.

۱۵ اوبه پخپله پاکې دي، خو اودس او غسل پرې نه کېږي.
هغه مايعات چې اوبه ورته نه ويل کېږي، لکه چای، جوس او
بنوروا، پاک دي، خو اودس او غسل پرې نه کېږي.

فعالیت

۱. د اوبو د ارزښت په اړه یو له بل سره خبرې وکړئ.
۲. اوبه باید بې حایه مصرف نشي. پدې هکله خبرې وکړئ.

پوښتنې

۱. آیا له اوبو پرته ژوند کېدلای شي؟
۲. اوبه په خوډوله دي؟
۳. د پاکو اوبو یو مثال ووايئ.
۴. آیا په مستعملو اوبو اودس کېږي؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې پورتنی لوست په خپلو کتابچو کې وليکي.

اوبه (۲)

- هغه اوبه دي چې نجاست ورسره گډ شوی وي .
نا پاکي اوبه هر پاک شی ناپاکوي .
لږې اوبه د نجاست په گډېدو ناپاکېږي .
ډېرې او روانې اوبه د نجاست په غورځېدو هغه وخت
ناپاکېږي ، چې د نجاست نښې پکې ښکاره شي .
د ډيرو او روانو اوبو د نجاست نښې درې دي :
۱ . د نجاست په غورځېدو يې رنگ بدل شي .
۲ . د نجاست په غورځېدو يې خوند بدل شي .
۳ . د نجاست په غورځېدو يې بوی بدل شي .
ډېرې اوبه هغه ډنډونه دي چې د يو لوري په ښورولو يې بل

لوری نه خوځېږي.
په ناپاکو اوبو اودس او غسل نه کېږي.
ښه زده کوونکی اوبه نه ناپاکوي.

فعالیت

۱. د ناپاکو اوبو د بدو اغېزو په اړه د ښوونکي په مرسته یو له بل سره خبرې وکړئ.
۲. ناپاکې اوبه د انسان روغتیا ته زیان رسوي. پدې هکله خبرې وکړئ.

پوښتنې

۱. ناپاکې اوبه تعریف کړئ.
۲. آیا ناپاکې اوبه پاک شیان ناپاکوي؟
۳. آیا پر ناپاکو اوبو اودس او غسل کېږي؟
۴. روانې او ډیرې اوبه څه وخت ناپاکې کېږي؟
۵. ډیرې اوبه تعریف کړئ.

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د ناپاکو اوبو بېلګې په خپلو کتابچو کې وليکي.

د اوداسه فرضونه

اودس د لمانځه شرط دی.

په اودس کولو سره زموږ بدن پاکېږي.

په اودس کولو سره د مسلمان گناهونه بېل کېږي.

اودس څلور فرضونه لري:

۱. د مخ پرېمینځل، د وینستانو له شنه کېدلو تر زڼې لاندې او

د یوه غوږ له نرمۍ څخه د بل غوږ تر نرمۍ پورې.

۲. تر څنگلو پورې د لاسونو پرېمینځل.

۳. د سر څلورمه برخه مسحه کول.

۴. تر بنسټو پورې د پښو پرېمینځل.

فعالیت

۱. خوزه کوونکی دې د بنوونکي پر وړاندې اودس وکړي.
۲. د بنوونکي په مرسته د اودس او تیمم تر منځ توپیر ووايي.

پوښتنې

۱. آیا اودس د لمانځه له شرطونو څخه دی؟
۲. اودس مسلمان ته څه کته رسوي؟
۳. د اوداسه فرضونه څو او کوم دي؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د اوداسه فرضونه په خپلو کتابچو کې وليکي.

د اوداسه سنتونه

مور له خپل پيغمبر ﷺ سره مينه لرو.
په سنتويي عمل کوو.
اودس د پيغمبر ﷺ له سنتو سره سم کوو.

د اوداسه له سنتونو څخه:

۱. د اودس نيت کول.
۲. د اوداسه په پېل کې بسم الله الرحمن الرحيم ويل.
۳. تر مړوندو پورې د دواړو لاسونو پر يمينځل.
۴. مضمضه يعنې د خولې پر يمينځل.
۵. استنشاق يعنې د پوزې پر يمينځل.
۶. د ټول سر مسح کول.
۷. د هر غړي درې ځلې پر يمينځل.

فعالیت

۱. د ښوونکي په وړاندې د اوداسه ستونه تمثيل کړئ.
۲. په اوداسه کې د کومو غړو درې ځلې پرېمنځل سنت دي؟ بحث پرې وکړئ.

پوښتنې

۱. مور بايد څنگه اودس وکړو؟
۲. بسم الله ويل په اوداسه کې څه حکم لري؟
۳. مضمضه او استنشاق څه ته وايي؟
۴. د هر غړي څو ځلې پرېمنځل سنت دي؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د اوداسه ستونه په خپلو کتابچو کې وليکي.

اذان (۱)

اذان لمانځه ته د خلکو رابللو لپاره کېږي.
د اذان کول د پنځه کونو لمونځونو او د جمعې د لمانځه لپاره مؤکد سنت دی.
اذان کول ډېر ثواب لري.
اذان ويونکي ته مؤذن ويل کېږي.
حضرت بلال رضي الله عنه لومړنی مؤذن دی.

د اذان ادبونه:

- مؤذن بايد په اوداسه، د قبلي لوري ته په ولاړه او لوړ آواز اذان وکړي.
- مؤذن بايد د حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ويلو په وخت کې مخ ښي او د حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ ويلو په وخت کې مخ کين لوري ته وگرځوي.

فعالیت

۱. اذان د خه لپاره کېږي؟ پدې هکله خبرې وکړئ.
۲. هغه کوم لمنځونه دي چې اذان ورته نه کېږي؟ پدې هکله خبرې وکړئ.
۳. د سهار د لمانځه اذان د نورو وختونو له اذان څخه څه توپیر لري؟ بحث پرې وکړئ.

پوښتنې

۱. اذان کول د کومو لمنځو لپاره سنت دی؟
۲. آیا اذان کول ثواب لري؟
۳. لومړنی مؤذن څوک و؟
۴. د اذان دوه ادبونه ووايئ.

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې پورتنی لوست په خپلو کتابچو کې وليکي.

اذان (۲)

د اذان الفاظ:

اللَّهُ أَكْبَرُ * اللَّهُ أَكْبَرُ * اللَّهُ أَكْبَرُ * اللَّهُ أَكْبَرُ
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ * أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ * حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ
حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ * حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ
اللَّهُ أَكْبَرُ * اللَّهُ أَكْبَرُ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

د سهار په اذان کې له دوه حَلِي (حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ) ويلو وروسته
دوه حَلِي (الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ) ويل کيږي.

فعالیت

۱. خوزده کوونکی دې په ټولګي کې اذان تمثيل کړي.
۲. اذان کوونکی باید څه ځانګړتیاوې ولري؟ پدې هکله خبرې وکړئ.

پوښتنې

۱. څوک کولای شي، چې اذان عملاً تمثيل کړي؟
۲. د سهار په اذان کې له دوه ځلې (حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ) ویلو وروسته څه ویل کېږي؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې اذان په یادو زده کړي.

د اذان معنا

ژباړه	الفاظ او کلمات
الله ﷻ ډېر لوی دی	اللهُ أَكْبَرُ
شاهدي ورکوم چې له الله پرته بل حق معبود نشته	أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ
شاهدي ورکوم چې محمد ﷺ د الله تعالی رسول دی	أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ
راشئ لمانخه ته	حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ
راشئ د نجات خوا ته	حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ
له الله تعالی پرته بل حق معبود نشته	لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ
لمونخ له خوب څخه غوره دی	الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ

فعالیت

۱. د اذان د معنا په اړه یو له بل سره خبرې وکړي.
۲. د اذان په پیل کې کومه کلمه راغلي ده؟ د شهادت، که طیبه کلمه؟ بحث پرې وکړئ.
۳. د اذان پر مهال اوریدونکي ته څه پکار دي؟ پدې هکله مباحثه وکړئ.

پوښتنې

۱. الله اکبر څه معنا لري؟
۲. حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ وَزَبَّارِي.
۳. حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ وَزَبَّارِي.
۴. الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ څه معنا لري؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د اذان د الفاظو معنا په خپلو کتابچو کې وليکي.

اقامت

د اقامت الفاظ

اللَّهُ أَكْبَرُ * اللَّهُ أَكْبَرُ * اللَّهُ أَكْبَرُ * اللَّهُ أَكْبَرُ
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ * أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ * حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ
حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ * حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ
قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ * قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ
اللَّهُ أَكْبَرُ * اللَّهُ أَكْبَرُ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

الفاظ او کلمات	ژباړه
قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ	جماعت (جمعه) ودرېده

۱. د اقامت معنا په ټولګي کې تکرار کړئ.
۲. څوک د اقامت د ویلو لومړیتوب لري؟ پدې هکله خبرې وکړئ.

۱. د اذان او اقامت توپیر څه دی؟
۲. قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ څه معنا لري؟

زده کوونکي دې د اقامت الفاظ په خپلو کورونو کې تکرار او عملي کړي.

د اذان دعا

د اذان اجابت مستحب دی.

له مؤذن سره د اذان د کلماتو تکرارولو ته د اذان اجابت وایي.

د (حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ) او (حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ) د اورېدلو په وخت کې (لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ) ویل کېږي.

له اذان څخه وروسته دعا:

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ النَّامَةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّدًا
الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ.

فعالیت

۱. د اذان دعا په خپلو منځو کې تکرار کړئ.
۲. په اذان کې هغه کومه جمله ده چې لمانځه ته پرې مسلمانان بلل کېږي؟
په ګوته یې کړئ.

پوښتنې

۱. آیا د اذان اجابت مستحب دی؟
۲. کله چې له مؤذن څخه د (حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ) کلمات واوري،
څه وایئ؟
۳. له اذان څخه وروسته دعا مو په یادو وایئ؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د اذان دعا حفظ کړي.

د اذان د دعا معنا

ژباړه	الفاظ او کلمات
ای الله زما ربه، د دغې بشپړې بلنې خاونده	اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ التَّامَّةُ
او د ولاړ لمونځ خاونده.	وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ
محمد ﷺ ته هغه وسیله او غوره والی ورکړه	آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ
او په هغه محمود او ستایل شوي خای یې را پاڅوه چې تا ورسره وعده کړې ده.	وَأَبْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ

فعالیت

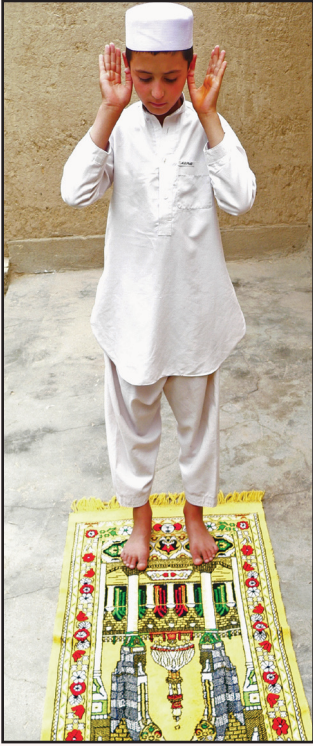
۱. د اذان د دعا ژباړه په خپلو منځو کې تکرار کړئ.
۲. زده کوونکي دې په دوو ډلو وویشل شي، یوه ډلې دې د اذان دعا لولي او بله ډله دې معنا وایي.

پوښتنې

۱. (اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ التَّامَّةُ) وژباړئ؟
۲. (وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ) څه معنا لري؟
۳. د (آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ) معنا ووايئ.
۴. د (وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ) ژباړه وکړئ.

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د اذان د دعا معنا حفظ او په خپلو کتابچو کې وليکي.

تحریمه تکبیر

د لمانځه په پیل کې (الله اکبر) ویلو ته تحریمه تکبیر ویل کېږي.

په لمانځه کې تحریمه تکبیر فرض دی.

په تحریمه تکبیر سره لمونځ پیل کېږي.

د تحریمه تکبیر په وخت کې به نارینه دواړه لاسونه د غورونو تر نرمیو پورته کوي او ښځه به دواړه لاسونه تر اوږو پورته کوي.

کله چې تحریمه تکبیر وویل شي، له لمانځه څخه بهر کارونه پر لمونځ کوونکي حرامېږي.

فعالیت

۱. خوزده کوونکی دې د تحریمه تکبیر ویلو پر مهال د لاسونو پورته کول تمثیل کړي.
۲. په تحریمه تکبیر ویلو سره له لمانځه څخه بهر کارونه پر لمونځ کوونکي حرامبږي. پدې هکله خبرې وکړئ.

پوښتنې

۱. تحریمه تکبیر څه ته وايي؟
۲. آیا تحریمه تکبیر په لمانځه کې فرض دی؟
۳. د تحریمه تکبیر پر مهال به نارینه لاسونه تر کومه ځایه پورته کوي؟
۴. د تحریمه تکبیر پر مهال به ښځه لاسونه تر کومه ځایه پورته کوي؟

کورنی دنده

زده کوونکي دې پورتنی لوست په خپلو کتابچو کې ولیکي.

د ثنا معنا

ثنا د الله تعالى صفت او ستاینې ته وايي .
 په لمانځه کې د ثنا (سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ) ویل سنت دي .
 له تحریمه تکبیر څخه وروسته ثنا ویل کېږي .
د ثنا معنا:

الفاظ او کلمات	ژباړه
سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ	ته له عیب څخه پاک یې ای الله
وَبِحَمْدِكَ	تا لره ښه صفتونه دي
وَتَبَارَكَ اسْمُكَ	ستا نوم د خیر او برکت دی
وَتَعَالَى جَدُّكَ	او شان دې لوړ دی
وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ	او پرته له تا څخه بل حق معبود نشته .

۱. د ثنا معنا په ټولګي کې بيان کړئ.
۲. الله ﷻ له هر عیب څخه پاک دی، پدې هکله خبرې وکړئ.

۱. ثنا څه ته ویل کېږي؟
۲. آیا په لمانځه کې د ثنا ویل سنت دي؟
۳. په لمانځه کې ثنا څه وخت ویل کېږي؟
۴. د ثنا ژباړه ووايئ؟

زده کوونکي دې ثنا له معنا سره په خپلو کتابچو کې وليکي.

د تعوذ او تسمیې معنا

(أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ) ته تعوذ ویل کېږي.
 (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) ته تسمیه ویل کېږي.
 په لمانځه کې له ثنا وروسته د (أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ)
 او (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) ویل سنت دي.
 د هر کار په پیل کې د (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) ویل سنت دي.
د تعوذ معنا:

الفاظ او کلمات	ژباړه
أَعُوذُ بِاللَّهِ	په الله تعالی پناه غواړم
مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ	د شرل شوي شيطان له شره.
د تسمیې معنا	
بِسْمِ اللَّهِ	د الله تعالی په نامه سره پیل کوم
الرَّحْمَنِ	زیات رحمت والا دی
الرَّحِيمِ	مهربانه دی

فعالیت

۱. د تعوذ او تسمیې معنا تکرار کړئ.
۲. کوم کار چې په (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) پیل نه شي، نیمگړی پاتې کېږي. په دې هلکه خبرې وکړئ.

پوښتنې

۱. په لمانځه کې تعوذ او تسمیه څه وخت ویل کېږي؟
۲. آیا په لمانځه کې د (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) ویل سنت دي؟
۳. (أَعُوذُ بِاللَّهِ) څه معنا لري؟
۴. د (الرَّحْمَنِ) او (الرَّحِيمِ) معنا وواياست.

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د تعوذ او تسمیې معنا حفظ کړي.

د تسمیع او تحمید معنا

تسمی ع د (سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ) ویلو ته وایي.
 تحمید د (رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ) ویلو ته وایي.
 په لمانځه کې له رکوع وروسته په ولاړه د تسمیع او تحمید
 ویل سنت دي.

د تسمیع او تحمید معنا

الفاظ او کلمات	ژباړه
سَمِعَ اللهُ	اوري (قبلي) الله تعالى
لِمَنْ حَمِدَهُ	له هغه چا څخه چې د ده ستاينه او حمد وایي.
رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ	ای زموږ ربه، یوازې تالره ده ثنا او ستاينه.

فعالیت

۱. د تسمیع او تحمید معنا تکرار او د لوستلو حای یې روښانه کړئ.
۲. تسمیع او تحمید د لمانځه په کوم حای کې ویل کېږي؟ پدې هکله خبرې وکړئ.

پوښتنې

۱. تسمیع څه ته ویل کېږي؟
۲. تحمید څه ته ویل کېږي؟
۳. تسمیع او تحمید د لمانځه په کوم حای کې ویل کېږي.
۴. آیا د (رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ) ژباړه موزده ده؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د تسمیع او تحمید معنا حفظ کړي.

د تسبيحاتو معنا

د (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ) او (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) ويلو ته تسبيحات ويل کيږي.

په رکوع کې درې ځلې (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ) ويل سنت دي.

په سجده کې درې ځلې (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) ويل سنت دي.

د رکوع د تسبيح معنا:

الفاظ او کلمات	ژباړه
سُبْحَانَ رَبِّي	پاکي ده زما رب لره
الْعَظِيمِ	ډېر لوی دی
د سجدې د تسبيح معنا	
سُبْحَانَ رَبِّي	پاکي ده زما رب لره
الْأَعْلَى	د ډېر لوړ مقام خاوند دی

فعالیت

۱. تسبیحات په خپلو منځو کې تکرار کړئ.
۲. تسبیحات د لمانځه په کوم ځای کې ویل کېږي؟ پدې هکله خبرې وکړئ.

پوښتنې

۱. تسبیحات څه ته وایي؟
۲. په رکوع او سجده کې څو ځلې تسبیحات ویل سنت دي؟
۳. (الْعَظِيم) څه معنا لري؟
۴. د (الْأَعْلَى) معنا ووايئ؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د تسبیحاتو معنا حفظ کړي.

سلام

د لمانځه له پوره کېدلو وروسته وتل ترې فرض دي.
د (السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ) په ويلو سره له لمانځه څخه وتل
سنت دي.

لمونځ کوونکی ښي او کيڼ لوري ته سلام ګرځوي.
په سلام ګرځولو کې مخ له اورو سره برابريږي.
له لمانځه څخه بهر د سلام اچول سنت او ځواب يې واجب
دی.

د تسمیع او تحمید معنا

الفاظ او کلمات	ژباړه
السَّلَامُ	سلام د وي
عَلَيْكُمْ	پر تاسو
وَرَحْمَةُ اللَّهِ	او د الله تعالى مهرباني دې وي.

۱. د سلام د معنا او ارزښت په اړه په خپلو منځو کې خبرې وکړئ.
۲. په کومو حالتونو کې سلام اچول پکار ندي؟ پدې هکله د ښوونکي معلومات له ځان سره شریک کړئ.

۱. آیا له لمانځه څخه وتل د (السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ) په ویلو سره سنت دي؟
۲. آیا له لمانځه څخه بهر د سلام اچول سنت دي؟
۳. د سلام معنا ووايئ.

زده کوونکي دې د سلام الفاظ او معنا حفظ کړي.

د خوب آداب

خوب د الله ﷻ لخوا پر بندهگانو لوی نعمت دی .
خوب سره د انسان د بدن ستړيا له منحه ځي او اعصاب يې
آراميزي .

مسلمان د ويده کيدو پر مهال ځان الله ﷻ ته سپاري .
الله ﷻ يې له ستونزو او کړاونو څخه ژغوري .
له خوبه بيرته پاڅيدل د انسان لپاره نوی ژوند دی .
د خوب ادبونه:

زه د ويده کيدو په وخت د خپل پيغمبر ﷺ لاندې لارښوونې په
پام کې نيسم:

۱. په وخت ويده کيرم .
۲. پر نبي اړخ ويده کيرم .
۳. پر نبي لاس سر ږدم .
۴. آيت الكرسي ، اخلاص ، الفلق او الناس سورتونو لولم .
۵. د خوب دا دعا واييم : (اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ أَمُوتُ وَأَحْيَا) .
معنا: ای الله! ستا په نوم مرم (ويده کيرم) او بيرته ژوندي کيرم
(له خوبه پاڅيرم) .

۲. له خوبه د پاڅيدلو په وخت کې دا دعا واييم: (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ).

معنا: ټوله ستاينه هغه الله لره ده چې له مرګه (خوبه) يې مور بيرته ژوندي کړلو او همغه ته ورتهګ دی. مور بايد له اړتيا پرته زيات خوب ونکړو.

فعاليت

۱. د خوب د ادبونو په هکله په خپلو منځو کې مباحثه وکړئ.
۲. د خوب په ليدلو کې له ځان څخه نورې خبرې جوړول لویه ګناه ده. پدې هلکه د ښوونکي معلومات له ځان سره شريک کړئ.

پوښتنې

۱. خوب انسان ته څه ګټه رسوي؟
۲. د ويده کيدو په وخت کومه دعا لوستل کېږي؟
۳. هغه کوم سورتونه دي چې له خوبه مخکې يې ويل سنت دي؟
۴. له خوبه د را پاڅيدو دعا ووايئ.

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې خپلې هغه سنت چارې چې له خوبه مخکې يې سرته رسوي د مقالې په شکل په خپلو کتابچو کې وليکي.

له کور څخه د وتلو دعا

مورد خپل پیغمبر ﷺ پیروي کوو.

رسول الله ﷺ فرمایي: کله چې مسلمان له کوره وځي اودا دعا

ووايي: «بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ».

نودا آواز ورته وشي:

۱. تاته د حق لارښوونه وشوه.

۲. ټولې اړتیاوې دې پوره کيږي.

۳. اوله هر ډول شر او فتنې څخه خوندي شوي.

د پورتنۍ دعا معنا:

د الله په مرسته وځم، توکل مې پر الله دی، د الله په مرسته به له

کناه نه ځان ژغورم او نیک کارونه به کوم.

فعالیت

۱. له کوره د وتلو دعا یو بل ته ووايئ.
۲. له کوره د وتلو د دعا معنا یو بل ته ووايئ.

پوښتنې

۱. له کوره د وتلو په وخت کومه دعا ویل کیږي؟
۲. د یادې دعا کتې ووايئ.
۳. یاده دعا معنا کړئ.

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې له کوره د وتلو دعا له ژباړې سره په خپلو کتابچو کې ولیکي.

غوره اخلاق

حضرت محمد ﷺ فرمايي: «أَثْقَلُ شَيْءٍ فِي الْمِيزَانِ الْخُلُقُ

الْحَسَنُ» مسند امام احمد

ژباړه: (د قيامت په ورځ به) د اعمالو په تله کې له ټولو عملونو څخه دروند (ارزښتمن) عمل، ښه اخلاق وي.

له غوره اخلاقو څخه، ځينې يې په لاندې ډول بيانېږي:

- ريښتيا ويل او له دروغو ځان ژغورل.

- له بدو او سپکو ويلو څخه ډډه کول.

- له خلکو سره په روا کارونو کې مرسته کول.

- د مشرانو درناوی او په کوچنيانو شفقت کول.

- خلکو ته له زيان رسولو څخه ډډه کول.

- د امانت ساتل.

مور بايد ښه اخلاق ولرو، تر څو الله ﷻ را څخه خوښ شي او

خلکو ته موگټه ورسپړي.

فعالیت

۱. پدې هکله خبرې وکړئ، چې د مشرانو درناوی په څه ډول کیدای شي؟
۲. د غوره اخلاقو څو بېلگې ووايئ.

پوښتنې

۱. لاندې کلمې معنا کړئ:
  - أَثْقَلُ شَيْءٍ .
  - فِي الْمِيزَانِ .
  - الْخُلُقُ الْحَسَنُ .
۲. د ښو اخلاقو څو بېلگې ووايئ.

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د ښو اخلاقو په هکله د کورنۍ له غړو سره خبرې وکړي او په راتلونکي لوست کې دې په خپل وار سره د ښو اخلاقو گټې په گوته کړي.

د منافق نښې

حضرت محمد ﷺ فرمايي: «آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ،

وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا أُؤْتِمِنَ خَانَ». روايت يې امام بخاري كړې دى

ژباړه: د منافق درې نښې دي:

۱. په خبرو كې دروغ وايي.

۲. وعده نه پوره كوي.

۳. او په امانت كې خيانت كوي.

مور بايد تل رښتيا ووايو، په خپلو وعدو ولاړ واوسو او امانت وساتو.

دروغ ويل انسان بې باوره كوي.

۱. د دروغ ویلو د زیانونو په هکله په خپلو منځو کې یو له بل سره خبرې وکړئ.
۲. د امانت ساتلو څو بېلګې بیان کړئ.

لاندې کلمې معنا کړئ:

- آيَةُ الْمُنَافِقِ .
  - كَذَبَ .
  - خَانَ .
۲. د منافق څو نښې دي؟ بیان یې کړئ .
  ۳. دروغ ویل څه زیان لري؟
  ۴. آیا خلک دروغ ویونکی شخص خوښوي؟

زده کوونکي دې د کورنۍ د غړو په مرسته د دروغ ویلو زیانونه ولیکي.

مسلمان

مسلمان چا ته زیان نه رسوي، حضرت محمد ﷺ فرمایي:
«الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ». صحیح مسلم
ژباړه: بشپړ مسلمان هغه څوک دی، چې د ژبې او لاس له ضرر
څخه یې خلک په امان کې وي.
مسلمان د مسلمان ورور دی، ظلم او تېری پرې نه کوي.
کنخل، غیبت کول، سپکې او سپورې ویل گناه ده.
مور څوک په بد نوم سره نه یادوو.
زه له خپلو ټولگيو الو سره مینه لرم او چا ته زیان نه رسوم.

فعالیت

۱. د ښوونکي په مرسته هغه کړنې په نښه کړئ، چې د ژبې له زیانونو څخه شمېرل کېږي.
۲. زده کوونکي دې په دوو ډلو ووېشل شي، یوه ډله دې د ژبې او بله دې د لاس زیانونه بیان کړي.

پوښتي

۱. د لوست حدیث معنا کړئ.
۲. د ژبې په واسطه د زیان رسولو څو بېلگې ووايئ.
۳. لاندې کلمات معنا کړئ:
۱. مِنْ لِسَانِهِ ۲. وَيَدِهِ ۳. مَنْ سَلِمَ

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې له ژبې څخه د ښې گټې اخیستلو په هکله څلور کړنې ولیکي.

روغتيا

روغتيا د الله ﷻ لوی نعمت دی. حضرت محمد ﷺ فرمایلي دي: «نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، الصَّحَّةُ وَالْفَرَاغُ». صحيح البخاری

ژباړه: دوه نعمتونه دي چې ډېر خلک ترې بې خبره دي: يو روغتيا او بل وخت.

مور بايد خپلې روغتيا ته پاملرنه وکړو.

مور خپل بدن، جامې، او استوګنځی پاک ساتو.

خپل غاښونه په مسواک پاکوو.

فعالیت

۱. د روغتیا د ارزښت په هکله په خپلو کې مباحثه وکړئ او د روغتیا ساتنې لارې چارې د ښوونکي په مرسته بیان کړئ.
۲. د لوست د حدیث معنا یو بل ته ووايئ.

پوښتنې

- ۱- د لوست حدیث سم ولولئ.
- ۲- لاندې کلمې معنا کړئ:
(نِعْمَتَانِ، مَغْبُونٌ، الصَّحَّةُ، وَالْفُرَاغُ)
- ۳- لاندې جملې بشپړې کړئ:
- روغتیا د الله ﷻ لوی ..... دی.
- خپل ..... او د استوګنځی پاک ساتو.
- غاښونه په ..... پاکوو.

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د روغتیا د ارزښت په اړه لنډه مقاله ولیکي.

پر حیواناتو زړه سوی

- اسلام د شفقت او زړه سوی دین دی.
- زړه سواندی بنده الله ﷻ ته نږدې دی.
- پر حیواناتو زړه سوی کول ثواب لري.
- مور باید حیوانات و نه وهو.
- مور باید حیواناتو ته واښه او اوبه ورکړو.
- حیواناتو ته د وښو او اوبو په ورکولو سره مسلمان جنت ته ځي.
- پر حیواناتو ظلم کول لویه ګناه ده.
- پر حیواناتو باید د دوی له توان څخه دروند پټی بار نه کړو.

فعالیت

۱. د نسوونکي په مرسته پر حیواناتو د زره سوي خو نورې بېلگې ووايئ او پدې هکله یو له بل سره خبرې وکړئ.
۲. په قفسونو کې د مرغانو او حیواناتو بند ساتل ګناه ده. پدې اړه یو له بل سره خبرې وکړئ.

پوښتنې

- لاندې تش ځایونه په مناسبو کلمو ډک کړئ:
۱. اسلام د شفقت او زړه سوي ..... دی.
  ۲. .... بنده الله ﷻ ته نږدې وي.
  ۳. آیا پر حیواناتو ظلم کول ..... ده؟

کورنۍ دنده

زده کوونکي دې د کورنۍ د غړو په مرسته د زره سوي او شفقت په هکله څلور کرښې مقاله وليکي.